papers 73
2005
novembre
desembre
3a època
del Secretariat de les Institucions Escolars de l'Escola Pia de Catalunya

Intel·ligència espiritual

4 L'espiritualitat i la religió
Parlem amb Marià Corbí

6 Recull Pedagògic
La dimensió interior

La dimensió espiritual o la intel·ligència espiritual

Parlar d'espiritualitat no és parlar d'església, ni de bisbes, ni de religió sinó que és endinsar-se en una de les dimensions intel·ligents i genuïnes de l'home i de la dona.

Sovint associem la paraula «esperit» o «espiritualitat» a la religió i és possible que, a molts, sentir-la, ens produeixi una sensació de rebuig. Per tant, la primera reflexió a fer és que situem el significat i el valor de la paraula al lloc que li correspon i no caure, així, en el parany de la confusió. Aquesta confusió crea importants barreres, impedint que els no especialistes, en captin el seu significat més genuí i, en conseqüència, n'accentuïn el rebuig indiscriminat perdent-se l'oportunitat de (re)descobrir-ne la seva veritable dimensió.

Si vencem els prejudicis i ens desmarquem de la confusió i l'impacte negatiu que s'ha anat produint en tot allò que fa olor d'església, potser se'ns permetrà centrar l'atenció en descobrir el veritable significat del terme. Per definir el terme, el diccionari no ens hi ajuda i hem recórrer a les investigacions d'experts i estudiosos de la neurologia que demostren que existeix, a més de les intel·ligències intel·lectual i l'emocional, una tercera, anomenada espiritual. Per tant, ja és un fet estudiat i contrastat que l'ésser humà té diversitat d'intel·ligències (Gardner, 1999) entre elles, l'espiritual i que, per desenvolupar-les, totes i cadascuna es necessita condicions i entorns favorables. Cal tenir clar, d'entrada, que parlar d'espiritualitat no és parlar d'església, ni de bisbes, ni de religió sinó que és endinsar-se en una de les dimensions intel·ligents i genuïnes de l'home i de la dona. Parlar d'intel·ligència espiritual i d'espiritualitat és, com diu Castiñeira i Lozano (La Vanguardia, 16/03/2005), desenvolupar la capacitat de silenci, d'admiració, de contemplació, de discerniment i d'ampliar els contextos en els quals situem les nostres vides...; en definitiva, desenvolupar una certa profunditat existencial i vital. I aquesta capacitat no és la particularitat de cap religió, ni de cap església o confessió; sí, en canvi, de la condició humana que li permet posar-se en disposició de sintonitzar amb tot el que l'envolta.

Com educadors, tenim algun dubte en pensar que aquest és el nucli de la nostra tasca? Que no ens dediquem, sense estalviar ni energia ni esforç, a educar totes les facetes (educació integral) de les persones que tenim a les nostres aules? Que l'espiritualitat no estigui en el currículum prescriptiu com a tema i que les editorials no n'incloguin una lliçó en els llibres de text, en cap cas no vol dir que estiguem exempts d'educar una de les facetes més indispensables que ens permet ser persona amb tots els *ets i uts*. És cert que no podem ni veure ni tocar, potser tampoc avaluar la nostra espiritualitat ni la del nostre alumnat, però si volem que la nostra intervenció educativa esdevingui estratègica, i això és conscient, inclourem, en les nostres seqüències, activitats que permetin aprendre a veure l'invisible, a despullar-nos de nosaltres mateixos i a aprendre a escoltar les preguntes que ens fa el silenciós moviment d'una nuvolada, el frec suau d'una carícia a la galta, o el desmesurat crit d'un adolescent. Una mirada, la nostra, despullada de condicions i que, buida de pors, permeti descobrir el significat que té, per a mi, simplement per a mi, el món.

PAPERS és una publicació del SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA. Ronda de Sant Pau, 80 2n, 08001 Barcelona, Tel.: 93 441 00 04, Fax: 93 441 02 87, escolapia@escolapia.net, www.escolapia.net **Consell de redacció:** Alba Balcells, Ricard Coma, Eulàlia París, Agustí Planas, Xavier Sanchís, Pere Vilaseca. **Col·laboradors:** Beatriu Garrido, Manel Bagunyà. **Coordinació:** Eulàlia París. papers@escolapia.net **Maquetació i impressió:** Serafi · indústria gràfica. D.L. B–19840/97.

papers@escolapia.net

Neurologia, espiritualitat i educació

Els humans som complexos i encara ens coneixem poc. La referència clau de la nostra complexitat és el cervell. En els infants i adolescents, aquesta complexitat es troba en període de construcció i estabilització. Els lòbuls frontals (referència comuna de les activitats més pròpiament humanes) són la darrera zona en mielinitzar-se (recobrir de mielina les terminacions neuronals per a poder transmetre correctament els impulsos nerviosos) en el cervell. Això probablement explica el to especialment descompensat de la vida mental adolescent. Hi ha una abundosa i prestigiada literatura científica respecte d'aquest interessant tema. Aquesta situació requereix una atenció pedagògica específica i desautoritza els intents de considerar l'adolescent com un adult. Simplement, li fallen les connexions.

Entenc l'espiritualitat com l'art de conrear harmònicament una sèrie de dimensions constitutives i imprescindibles de la ment humana: els circuits cerebrals (mal coneguts), els instints (prou evidents), els desigs (apassionants), les capacitats de raonar (brillants i més condicionades del que sembla), els valors per a viure, conviure i morir (orientadors de la vida), la capacitat de crear un món interior ampli (espai per a l'autonomia amorosa), les sospites transcendents (pregonament suggeridores).

Cap d'aquestes dimensions és sobrera i, totes juntes, constitueixen la integritat espiritual humana. Avui ja hem superat el simplisme de la primera onada cientifista que ho reduïa tot a un atomisme mecanicista. Sabem que la realitat respon a models interactius altament subtils que cal tractar amb respecte, prudència, humilitat i interès; i, la ment humana és la més subtil de les realitats. Atendre-la bé és, d'altra banda, la condició de supervivència de l'espècie.

Enmig de la crisi de les espiritualitats i les religions (que eren vehiculadores tradicionals de l'espiritualitat) cal redescobrir una saviesa educadora que ens permeti treballar en les diverses tessitures de l'activitat mental. Jo destacaria:

- La sensibilitat perceptiva hàbilment situada en òptims que preservin de l'eixordament dels màxims.
- L'educació del raonament ben assistit emocionalment per a moblar bé el cervell entre la capacitat crítica i el lliurament adequat a les passions.
- La capacitat de contenció que eduqui per a interpretar positivament la frustració que forma part constitutiva del viure, aprenent a contextuar, ajornar i fins i tot sacrificar la realització del desig en funció de gratificacions més àmplies.
- El desvetllament del respecte en les relacions amb altri com a pas imprescindible per a la responsabilització. El respecte és la polleguera sobre la que gira la convivència humana.
- L'acolliment de les sospites de transcendència, és a dir, l'obertura a allò que Octavio Paz anomenava «la Otredad», i Eistein el «Misteri» en el que (deia el gran físic), s'articula tant la Religió com la Ciència. Aquesta dimensió ben aquilatada i criticada estructura el sentit de la vida i les raons per viure i estimar.

Per a una bona educació espiritual, el nostre cervell necessita encara d'una construcció sòciomental adequada. La nostra societat tendeix a estafar els nostres adolescents fent-los creure que són adults, a fi d'explotar millor la seva capacitat consumista. La pedagogia del s. XX va lluitar per a recordar que els nens no eren adults i, ara, caiem en l'error de dir que ho són els adolescents. L'estafa als adolescents es fa quan s'atia el desig irresponsable i descontextualitzat, fent-los creure que no cal cap referència a la contenció. Sexe, droga i rock'nd roll, tal com es presenten, són un bon xantatge per a la desmobilització juvenil que tan rentable resulta per als grans poders econòmics. Sense una rigorosa i esforçada vertebració espiritual, que fugi tant del deixatament fàcil com del rigorisme repressiu, aboquem la societat i la Terra a una insostenibilitat que ens podria sortir cara.

Ramon M. Nogués, Biòleg UAB

L'espiritualitat i la

Parlem amb

Nascut a Girona, diu que, com tots els de la seva terra, és un xic sorrut, un xic tocat... Ja li cal, perquè dedica tota la seva energia a una causa que requereix tossudesa i idealisme. Epistemòleg de qüestions axiològiques, havia estat professor d'ESADE i ara es dedica plenament al Centre d'Estudi de les Tradicions Religioses –el CETR proposa activitats dirigides a professionals, universitaris i a persones interessades per la dimensió profunda de l'existència–.

... Hem d'aprendre a mirar el món sense buscar-hi res; admirar-lo perquè és aquí i silenciar l'egocentrisme; fer callar els desigs, els records, els projectes; no interpretar la realitat... ...

Expliqui'ns com arriba a la seva tasca actual, Sr Corbí.

Jo era músic... volia ser músic professional. Després vaig estudiar filosofia, que m'interessava molt i la tesina va ser sobre musicologia: l'evolució dels llenguatges musicals en el segle XIX i XX. El llenguatge musical arribà a transformar-se totalment en aquesta època, i van sorgir noves lleis contradictòries amb les anteriors. Se'm va ocórrer que potser això també passava amb el llenguatge religiós i vaig començar a investigar-ho.

De la música a la filosofia, per arribar a la religió?

També vaig estudiar teologia que, la veritat, no em va servir de gran cosa ... Vaig haver d'estudiar els llenguatges: el científic, el mitològic, el simbòlic, l'oníric de Freud, etc. Em van caldre nocions de lingüística. Vaig investigar també l'evolució de les formes religioses a través de dades de l'etnologia, de la història i de la història de les religions. Amb aquest *poti-poti* vaig aconseguir esbrinar de quins factors depenien les formes religioses.

I què hi va trobar en aquest *poti-poti* de sabers?

Vaig entendre que les formes religioses provenen dels programes que tenim al cap, perquè som uns «bitxos» que, a diferència dels animals, ens programem a nosaltres mateixos gràcies a la facultat de la parla. Totes les societats preindustrials han tingut el seu llenguatge programador que els ha «baixat del cel» en forma de mitologies o narracions sagrades i els ha indicat què calia fer, pensar, sentir... que era sempre el mateix. Qüestionar el programa hauria estat massa arriscat. I així hem viscut fins que van entrar en l'era industrial.

Llavors ens quedàrem sense programa!

La societat present viu del canvi i de la innovació contínua. També són canviants la interpretació de la realitat, els valors, l'organització i les maneres de treballar. Com poden encaixar unes formes de religió tradicionals, inamovibles, en una societat que viu en moviment permanent? Els programes preindustrials basats en creences mitològiques no serveixen als joves, ni als intel·lectuals, ni a les persones inquietes del món actual. Tot l'aparell organitzatiu i ritual eclesiàstic no ens entra!

Com va arribar a ESADE un estudiós de l'epistemologia com vostè?

La veritat és que a les facultats teològiques i filosòfiques no els interessaven gens les meves idees. Per això vaig acabar treballant a ESADE, perquè són els empresaris els qui cerquen idees novedoses... no els bisbes!

En aquesta número de Papers reflexionem sobre la nostra dimensió espiritual. Existeix o també ens l'han programada?

Nosaltres som animals que parlem, i el llenguatge marca una diferència important amb les bèsties. Com a animals que som, tenim un nucli de necessitats i un món material a l'abast per satisfer-les, però amb la parla sor-

religió

Marià Corbí

geix una tercera realitat: el món es recolza en un suport acústic. Això genera una doble experiència: una, lligada a l'instint; una altra que no és pragmàtica ni va en funció de l'egocentrisme humà sinó que existeix independentment i ens dóna accés a l'absolut. Per aquí es colen l'art, la religió, el pensament filosòfic profund, etc.

No la podríem ignorar aquesta dimensió i viure el pragmatisme?

La dimensió espiritual constitueix la nostra qualitat d'espècie i, si no la conreem o farem una societat de superdepredadors o sorgiran tota mena de bestieses: sectes, esoterismes, fonamentalismes... L'esperit ens l'omplien les religions tradicionals però ja no ens serveixen. Avui hem de cultivar aquest accés a l'absolut d'una forma adequada al programa que tenim, que és el d'una societat que viu de moure's.

Cultivem l'esperit, doncs. Com comencem?

Hem d'aprendre a mirar el món sense buscar-hi res; admirar-lo perquè és aquí i silenciar l'egocentrisme; fer callar els desigs, els records, els projectes; no interpretar la realitat... Si aconseguim aquest silenci llavors podrem escoltar el que hi ha de veritat, no el que volem sentir o volíem sentir.

Sembla dificilíssim...!

No, és subtil. Oi que sabem diferenciar entre la bona música i la dolenta? I sabem distingir la bona literatura? I quin patró tenim, realment? Cap. Doncs la dimensió espiritual és delicada, prové del cultiu interior i no té patrons. El teu propi interior et guiarà.

I a l'escola ja podem començar a conrear la intel·ligència espiritual?

Què si podeu? Heu de començar! Aquests alumnes vostres conduiran un món amb una tecnologia i una ciència tan tremendament poderoses que els posaran a les mans el destí de l'espècie i del planeta. Si no els aportem sensibilitat, qualitat humana... qui ho farà? La universitat? El treball? No podem preocupar-nos només pels continguts i les selectivitats.

Tenim una altra responsabilitat molt més gran!

Com ho fem?

Heu de tenir, tal i com jo ho veig, dues normes elementals: la primera és que heu d'ensenyar a les criatures que, a més de l'accés lingüístic, utilitari a la realitat, n'hi ha un de contemplatiu, que no busca res, que està en el silenci. i que no els naixerà com un bolet. N'hauran d'aprendre de manera silenciosa, a estonetes... és com la poesia. I és clar, per poder ensenyar aquest camí abans l'haureu de viure! Com podria ensenyar poesia algú que no la sentís?

La segona?

La segona qüestió és que, com quan llegim poesia i el mateix poeta ens ensenya a mirar i ens serveix de pont per entrar en aquest món de la lírica, doncs també si llegim textos de les grans figures de les religions, les seves pròpies paraules ens expliquen com apuntaven aquesta dimensió i ens permeten cavalcar...

Ens caldrà molta valentia per anar contracorrent.

Molta. Hi ha un gran mestre sufí que deia que el camí espiritual és qüestió de coratge. El nostre ego és com una cabana i allà ens estem ben arrecerats, regits pels propis desigs i temors. Tenim terror d'anar lluny de la nostra cabana, però, si ens en sortim, quina meravella viure sense pors! I per aconseguir-ho només hi ha un procediment: intentar-ho, intentar-ho i tornar-ho a intentar!

Moltes gràcies Sr. Corbí.

La dimensió interior

Una riquesa per descobrir

LA RELAXACIÓ. RESTABLIM I MANTINGUEM EL NOSTRE EQUILIBRI

Isabel Galarza
Escola Pia de Moià

«Aprendre a relaxar-se,
és com aprendre a llegir:
un cop que se n'ha après,
ja no s'oblida mai.»
Micheline Nadeau

L'origen de la relaxació l'hem de buscar en els temps més remots de la humanitat. De sempre, les persones hem tingut la necessitat de dormir, moment en el qual els muscles es relaxen i donen pas a una activitat cerebral important. Ja a l'antic Egipte, els sacerdots feien rituals que començaven amb balls i expressions del cos i acabaven en una relaxació profunda seguida del son. Alguns faraons utilitzaven la meditació i relaxació com aspecte reparador. A la Índia, Siddharta (560 a. C.) va introduir tècniques de relaxament i pràctiques de ioga que encara s'utilitzen avui en dia. A la Xina, Confuci atribueix un paper primordial a la música. Al Japó, les cases particulars construeixen estances dedicades a la meditació. El costum de relaxar-se i meditar, abans de realitzar un treball ben fet, ha arribat fins els nostres dies. Tots els treballadors, en començar la jornada laboral, hi dediquen un temps. Sigmund Freud utilitzava la relaxació amb els seus pacients. Jacobson (1929) marcava les pautes d'una completa relaxació, com a base per reduir la tensió de diferents parts de l'organisme. El psiquiatre berlinès Johannes H. Schultz utilitzava tècniques com a base de tractament per reduir el cansament, la tensió i millorar la concentració.

Per nosaltres, la relaxació serveix per treure la tensió de l'organisme i disminuir l'estrès muscular i mental. Tanmateix facilita una millor qualitat a l'hora d'escoltar, una participació més activa i una major receptivitat. La relaxació ajuda a augmentar la confiança en un mateix, potencia la memòria i la concentració permetent millorar, així, la qualitat de l'aprenentatge. Després d'una activitat intel·lectual o física, més o menys intensa, ajuda el nen o la nena a arribar a un estat de benestar, de tranquil·litat i de concentració per començar la seva pròxima activitat.

Diferents estudis –M.H. Herzog, des de la psicomotricitat; Y. Berge, des de l'expressió corporal– demostren que la relaxació, a més d'augmentar l'habilitat esportiva, ajuda a vèncer la timidesa, a aprendre amb major facilitat, millora el desenvolupament de la personalitat, la confiança en un mateix, la paciència i el propi equilibri.

Als nens i nenes, els agrada jugar, moure's. Sabem, també, que necessiten, en alguns moments, calmar-se, relaxar-se... Per tant, hem de posar al seu abast, tècniques per aconseguir-ho. Hi dediquem mitja hora, un cop a la setmana. En aquesta estona treballem tècniques de relaxació, preferentment a partir de la música i dels jocs.

Jugar a relaxar-se
augmenta el plaer
de ser nen, d'estar tranquil,
de ser estimat!
Michel Garant

LA DIMENSIÓ ESPIRITUAL DES DE LA FÍSICA I LA QUÍMICA.

Josep M. Valls
Escola Pia Nostra Senyora

«Saber que un sap el que un sap i saber que un no sap allò que no sap: heus aquí la veritable Ciència». Aquesta frase tan antiga és de Confucius. I és tota una lliçó d'humilitat, un dels grans valors humans i una de les virtuts essencialment cristianes.

La física i la química són les ciències de la natura, les que els humans hem creat en la nostra ment, per explicar d'una manera racional els fenòmens naturals que ens envolten i que són comuns a moltes de les coses que experimentem. La biologia, l'astronomia i la geologia es fonamenten en les dues ciències anteriors per explicar el funcionament de la vida, dels astres i del nostre propi planeta.

«Fisis» en grec vol dir NATURA. A l'escola, els alumnes d'ensenyament secundari, estudien aquestes ciències d'una manera bàsica però, en l'aprenentatge de les mateixes, hi ha o hi pot haver alguna dimensió espiritual? I quan dic «espiritual» no em refereixo a «cristiana», ni tan sols «religiosa», sinó una dimensió que permeti elevar el nostre esperit a contemplar i sobretot a entendre el funcionament de les coses. Elevar l'esperit vol dir contemplar la meravella del perquè les coses són com són. Meravelles del nostre entorn, el cel que observem, el sol i la lluna, el nostre planeta, el funcionament de les coses, dels éssers vius, de nosaltres mateixos, ... Perquè és quan contemplem i ens meravellem que assolim la dimensió espiritual. Moltes vegades, a les escoles, es creu que només les matèries anomenades d'humanitats –com són la literatura, la història, l'art, la filosofia– poden tenir una dimensió espiritual i, en canvi, les anomenades ciències pures no. No sóc d'aquesta opinió. Penso que una contemplació de la natura correctament interpretada amb lleis racionals, ens pot elevar espiritualment i és un bon camí, si ens deixem portar, cap allò que és transcendent, és a dir a Déu. No he dit religió, he dit Déu.

Algunes persones han volgut donar explicacions racionals a certs fenòmens que es troben en els llibres de la Bíblia. És perfectament creïble, com a exemple, que l'Arca de l'Aliança fos un gran condensador electrostàtic que, en tocar-lo, clavés fortes descàrregues elèctriques. Però aquesta no és la dimensió espiritual de la Física. A més, la Bíblia és un llibre de doctrina, de fe, i no pas un llibre de ciència ni d'història.

La gravitació universal, la llum, l'estructura més íntima de la matèria, els quarks, ens donen molt per a pensar i meravellar-nos. Les reaccions químiques han fet el món tal com és ara i fan possible la vida a cada instant. I són elles les que fan possible que puguem pensar. I això és així. I, nosaltres, hi posem lleis per explicar-ho tot.

Actualment s'està treballant en el món de la física de partícules en l'anomenada *«Teoria de la gran unificació»*, que reuniria en unes soles lleis comunes l'electricitat i les forces nuclears. Però la física encara està molt lluny de poder-hi integrar la gravitació universal. Una cosa tan trivial com la gravetat és encara el gran enigma dels físics. Aquesta buscada *Teoria del Tot*, és aquella que – com Stephen Hawking– diu que si els humans trobem aquesta teoria, entrem en el pensament de Déu. Sigui creient o no qui diu això, el que sí és cert és que ha entrat a la dimensió espiritual de la física.

Quan ens preguntem *perquè un objecte cau?* i diem *per la llei de la gravetat*, ens equivoquem. I quan diem, si som creients, que Déu pot fer una excep-

ció a una llei de la natura, ja que és Ell qui les ha fet, també ens equivoquem. Déu no ha fet cap llei. Les lleis les hem fet nosaltres i estan en el nostre cervell. I les aprenem per comprendre el funcionament del món. I si algun fenomen no encaixa en cap d'aquestes lleis, no és pas un miracle, sinó que és, un cop més el signe que estem molt lluny d'entendre-ho tot. La ciència ha de ser humil i és aquesta humilitat la que ens condueix a la dimensió espiritual.

AMB ULLS DE COMPLICITAT

Gràcia Pérez
Escola Pia Balmes

Mirar no és només una acció de fixar la vista, hi ha molt tipus de mirades.
La capacitat humana per a sorprendre's, observar, captar allò que es diu sense paraules... és quelcom que ens pot ajudar a posar nom a allò que està succeint, en un moment determinat, en el nostre interior. Aquests moments són presents en la nostra vida quotidiana... però, centrem-nos en la nostra feina.
Els mestres, a les aules, vivim moltes experiències que van més enllà dels aprenentatges; sorgeixen en el tracte educatiu del dia a dia. Les compartim? Proposo compartir amb els companys de l'escola aquests moments especials de l'aula, que, ben segur ens aportarà «beneficis». Com? Pot ser escrivint allò que ens passa a la classe que ens fa sentir satisfets, o «tocats» emocionalment... Sovint ho expliquem verbalment però si ho redactem encara pot ser més enriquidor. La lectura d'una experiència d'un company genera al seu voltant un moviment de mirades, actituds d'apropament, silencis amb paraules… que ens ajuda a créixer com a persones i ens acosta a l'experiència espiritual.
Així doncs si t'agrada alguna cosa del company, digues-li! Sentiràs que alguna cosa canvia dins teu, hi haurà un retorn que et farà sentir més feliç.
La qualitat de les relacions que una persona estableix en el seu entorn ens diu molt d'ella. Hi ha persones que tenen la capacitat de transmetre pau, tranquil·litat, acompanyament... Ens trobem bé al seu costat.
També es veritat que, a vegades, la falta de paraules no impedeix mantenir un contacte. Hi ha moments que les mirades, somriures i actituds d'acolliment ens posa en moviment motriu o espiritual. Per crear, a la classe, un clima que afavoreixi els aprenentatges només cal potenciar actituds d'aquesta mena. Sense perdre de vista que els adults som el referent.
Hi ha molts moments a l'aula on només estem l'educador i l'alumne. En aquests espais de comunicació, passen moltes coses que, si les captem bé, ens ajudaran a establir un clima de relacions positives que afavoriran, segur, l'aprenentatge dels alumnes més enllà del curricular.
A vegades, esperem el moment de poder ajudar aquell alumne que ho necessita però no tenim paraules per a poder-hi accedir. És tan complex el seu pensament, que sobrepassa la nostra formació de mestres, experts en conceptes, procediments, actituds... No perdem mai de vista, però, que una mirada amb «bones vibracions» pot ser molt acollidora i per tant, educativa...
Explica'm què fas per saber més coses de tu.
Com més t'expliques més et coneixes.
Si et conec millor et miro diferent i tu, et veus diferent.

ART PER A TOTHOM

Ismael Cabezudo
Escola Pia de Mataró

El debat és viu i es fa palès sempre que n'apareix una de nova com sorgida del no res. L'escultura pública -i utilitzem aquesta denominació per parlar d'aquella peça artística que es troba en l'espai urbà- és quasi sempre polèmica: uns polítics (els que governen) en fan un servei electoralista; els altres (els de l'oposició) l'usen com a arma llancívola en el suposat malbaratament dels fons públics; i els habitants del barri que hauran de conviure amb la peça

per un temps indeterminat es pregunten el perquè de la imposició, mentre un vianant despistat se sorprèn de trobar aquella peça que hauria jurat que el dia anterior no era allà.

Paral·lelament, des de l'escola, un cop l'any ens desplacem a Barcelona amb autocar i seguim una ruta d'escultures urbanes -un total de 17 peces-. La sortida constitueix el punt d'inici d'una activitat que acabarà en la realització, per part dels alumnes, d'un projecte d'escultura urbana en un entorn proper. El trajecte inclou obres tan diverses com el Peix d'or de Frank Gehry, l'Estel ferit de Rebecca Horn o l'Elogi a l'aigua de Chillida, per citar-ne alguns exemples.

Com podem copsar la monumentalitat d'algunes d'aquestes peces? Com podem parlar de l'entorn on es troben ubicades o de la relació entre la temàtica de l'obra i el barri que les acull? Com en podem valorar les qualitats matèriques o tàctils? I, encara més: com sabrem fins a quin grau de vandalisme o de manca de sensibilitat i indiferència estaran sotmeses, ja sigui per part dels vianants incívics o per part dels ajuntaments quant a la reparació de desperfectes...? Els llibres d'art ens aporten una referència fidel de la realitat -en forma de fotografies-, però sens dubte la millor manera d'apreciar l'art en la seva globalitat és *in situ*.

De fet, aquesta experiència didàctica resulta enriquidora tant per l'aprenentatge de conceptes com pel fet que els alumnes prenen consciència de les meravelles de què podem fruir en el nostre entorn més proper i, a més, la vivència fa que es mostrin més sensibles davant les manifestacions artístiques que es troben en aquest gran museu que podria ser el carrer. I aquesta és, també, la nostra feina com a educadors.

ESPAIS DE CREIXEMENT. EDUCANT UNA NOVA DIMENSIÓ.

A les persones, qualsevol canvi ens desvetlla reaccions diverses segons l'estat d'ànim, la manera de ser, el moment, ... Les reaccions poden ser positives –oportunitat, esperança, il·lusió, ... – o negatives –desconcert, incertesa, enuig, ...–. Quan els canvis afecten institucions, les reaccions poden ser una mica més sorolloses; afecten un col·lectiu. Amb el plantejament sobre l'ensenyament de la religió a l'escola de la nova llei d'educació s'han aixecat tota mena de reaccions. No és que el tema sigui nou però els ressentiments d'alguns sectors de l'església (catòlica) es fan sentir.

Què entenem per religió? És el mateix religió que espiritualitat? Què és això de la intel·ligència espiritual de què, fa un temps, es parla? Hem de tenir por, els cristians, que a l'escola no s'ensenyi religió?...

Per completar aquesta reflexió reproduïm el text d'Àngel Castiñeira i Josep M. Lozano, professors d'ESADE, que va aparèixer publicat a LA VANGUARDIA, 16/3/2005 i ja s'ha citat a l'editorial.

«El diálogo sobre la religión en la escuela en Catalunya no es que sea complejo, es que a veces parece imposible. Y lo es porque en él convergen tres condicionantes que convendría separar de este debate.

En primer lugar, la existencia de una jerarquía eclesiástica española que constata con nostalgia su pérdida de influencia, a la que suele denominar pulcramente como crisis de valores. Nostalgia aderezada con iniciativas pintorescas que pretenden movilizar un supuesto voto católico y con argumentos tan consistentes evangélicamente como la apelación a pactos entre estados. La verdad es que no deja de sorprender que la Iglesia crea que con estas muletas conseguirá una credibilidad que no es capaz de ganarse por sí misma.

El segundo condicionante proviene de la existencia de una escuela concertada, en muchos casos vinculada a entidades religiosas. Los que consideran la escuela concertada una anomalía o una patente de corso prefieren plantear en relación con la religión lo que no es más que un debate sobre política educativa. En fin, aquí nos gusta mover el mundo y la retórica sobre los grandes retos del futuro, pero seguimos bloqueados por los prejuicios del progresismo retrógrado que persiste en confundir servicio público y titularidad pública. Algo que no tiene nada que ver con la religión.

Y, en tercer lugar, tenemos sectores de la izquierda con ropa de diseño y mentalidad decimonónica que consideran la religión como una rémora que no queda más remedio que tolerar porque sobre gustos no hay disputas y a la que quisieran poder aplicar el verso de Neruda «me gustas cuando callas porque estás como ausente». Es la izquierda que sólo valora del cristianismo su capacidad de producir cristianos de base comprometidos y de los que no siempre queda claro si le produce más perplejidad la radicalidad de su compromiso o que gente así siga siendo cristiana.

Al lastre que suponen estos condicionantes cabe añadir que para algunos la cuestión se suele reducir a un problema de asignaturas. Siempre que se centra el debate en la asignatura de religión recordamos a José M. Valverde cuando nos comentaba irónicamente que su solución al consumo de drogas entre los jóvenes sería convertir las drogas en una asignatura. Así, a base de exámenes; de memorizar tipologías, componentes y efectos; de trabajos individuales y en grupo; o de obligar a su consumo para examinar después si éste se había llevado a cabo realmente, se podría conseguir con las drogas lo que ya se ha conseguido con la literatura. Además, tras la insistencia en aumentar la cultura religiosa a menudo subyace el mensaje de que la religión es muy útil para visitar museos y para poder explicar lo incomprensible de algunos conflictos del presente, pero irrelevante para cualquier futuro que valga la pena.

Cuando discutimos sobre el lugar de la religión en la educación deberíamos aclarar si se trata de algo que afecta a la gestión del sistema educativo (lidiar con las demandas de determinados grupos de interés) o de algo que afecta al modelo pedagógico global y a la visión de lo que es una persona educada en una sociedad pluralista.

Hoy se habla de la diversidad de inteligencias. Y entre ellas se habla de la inteligencia espiritual. Apunta al desarrollo de capacidades genuinamente humanas como la capacidad de silencio, de asombro y admiración, de contemplar, de discernir (y no solamente decidir), de ampliar los contextos en los que situamos nuestras vidas..., en definitiva, al desarrollo de una cierta profundidad existencial y vital. Estas, y otras, capacidades humanas han sido elaboradas mediante símbolos y prácticas por las diversas tradiciones religiosas (aunque no sólo por ellas).

La riqueza de la sabiduría que han acumulado convierte en insensata la creencia de que podemos desarrollarla al margen o contra ellas. Una aproximación no confesional a las tradiciones religiosas debería permitir el conocimiento de ámbitos de la vida personal que no deben identificarse con la adhesión a un sistema de creencias, y el acceso a esos ámbitos.

Podemos ver las tradiciones religiosas como una invitación a indagar y a crecer en un proceso que es eminentemente práctico y experiencial. Un proceso que nos permite acceder a la realidad a través de la múltiple riqueza de los símbolos, que nos invita a que el ego no ocupe exclusivamente el centro de nuestras vidas, que nos propone vivir desde lo hondo, y no desde la dispersión, y abiertos a lo que nos rodea más allá del cálculo interesado. Asimismo, las tradiciones religiosas nos recuerdan que no hay calidad ni plenitud humanas sin una disponibilidad hacia los demás, denominada como justicia, compasión, misericordia o sensibilidad. Nombres que no pueden desaparecer de nuestro horizonte sin que nuestras vidas se empobrezcan irremisiblemente.

Necesitamos la inteligencia espiritual para vivir humanamente. Que sea algo radicalmente personal no significa que no tenga una dimensión pública y que no afecte también al modelo educativo, del mismo modo que consideramos necesario educar la inteligencia emocional, aunque cada persona acabará configurando de manera irrepetible su propia educación sentimental. En otros países europeos ya existen propuestas que pretenden desarrollar integradamente la inteligencia mental, la emocional y la espiritual. Y redes que se movilizan porque su diagnóstico es que la expansión de una cierta pobreza espiritual no debe confundirse con el retroceso del número de adherentes a las iglesias, sino que responde a la emergencia de un déficit de calidad humana que debe plantearse públicamente.

Por eso sería bueno saber de qué estamos hablando cuando hablamos de la presencia de la religión en la escuela.»

Descobrim Tàrrega

Itinerari per Tàrrega i comarca

Durada: Una hora i mitja

Recorregut: Iniciarem el recorregut pel Castell, sota del qual hi havia el Portal de Sant Antoni, l'entrada de la ciutat. Seguint pel carrer Hospital, veurem part de les primeres muralles i l'Hospital dels Pobres de Jesucrist amb una portalada d'estil barroc. De la plaça porxada de Sant Antoni, n'observarem els porticons –protecció pels dies de pluja, ja que s'hi feia el mercat–. Les muralles que hi ha al costat del riu són murs de contenció posteriors, utilitzant les pedres dels convents de Sant Agustí i de la Verge del Pedregal, derruïts per les riuades del 1874. Una altra entrada a la ciutat era al final del carrer San Agustí, amb la continuació de les muralles primitives i les originals piques de pedra, que servien per les adoberies de pell, s XVI- XVII, ...

Passejant pel centre, descobrirem l'antic call jueu: el carrer de les Sitges, el carrer de la Font –al nº 32 hi ha un cobert amb una curnícula (finestra) –. El carrer Major hi ha la casa de Cal Perelló –actualment Museu Comarcal–. Al carrer Folquet nº 3 hi trobem una portalada renaixentista (petxines) del segle XVI –anteriorment era el forn dels jueus–. A la Plaça dels Comediants hi havia hagut un molí. Al carrer Estudi se suposa que hi havia una sinagoga dels jueus.

A la Plaça Major -hi trobarem la Creu de Terme –còpia d'estil gòtic, amb 8 figures de santes i sants– l'original està al Palau dels Marquesos de la Floresta. De l'Ajuntament en destaquem la façana i l'escut de la ciutat. Prop, hi ha la Mútua de Comerç, amb unes vidrieres d'estil modernista i l'edifici de la Caixa de l'arquitecte targarí Josep Mª Argilés.

De l'església de la Mare de Déu de l'Alba en destaquem la portalada barroca i el campanar –octogonat d'estil neoclàssic, reedificat i reemplaçat el 1744 després de caure damunt de l'església gòtica. El cimbori es construí en altre estil per tal de donar més llum–. Dins de l'església s'hi guarden les Santes Espines. Al lateral nord, hi ha una porta amb frontó arrodonit dedicat a la mare de Déu. És interessant l'Arc de Contrafort (1693), construït per tal d'apuntalar l'església i deixant pas al camí reial. Ara hi ha una destacable escultura de ferro de Pepe Romero.

Al carrer del Carme, hi trobem unes arcades gòtiques i el Palau dels Marquesos de la Floresta amb uns finestrals amb columnes estilades, capitells i amb arquets de serra o punta de diamant i unes mènsules. Davant mateix del Palau hi ha la casa senyorial de Sobies amb uns finestrals ogivals.

Un altre edifici el trobarem prop dels carrer Santa Anna i avinguda Catalunya. Cal Vilodi és una casa d'estil modernista amb porticons de ceràmica de colors, balcons de ferradura arabesca, finestres amb vitralls, ...

A la Plaça del Carme hi veiem la font d'aigua de colors, monument dedicat al músic Ramon Carnicer, i el monument dels Països Catalans d'Andreu Alfaro.

A la cruïlla c/Alonso Martínez amb c/Segle XX, Cal Maymó ens ofereix una torreta amb punxa d'estil modernista, recordant la casa de les Punxes de Barcelona. Al costat hi ha l'estació de tren Barcelona-Manresa-Lleida, del 1860 i, al final del carrer segle XX la farinera Balcells, exponent de l'arquitectura industrial modernista ens tanca el recorregut.

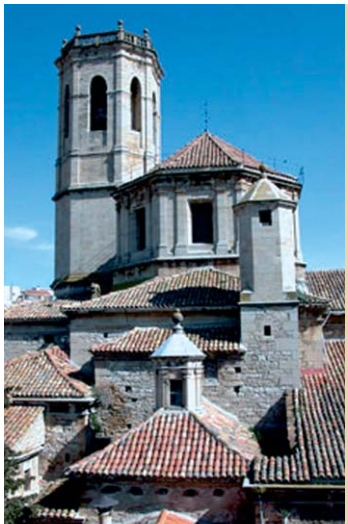

Transport per arribar-hi:

Aconsellem autocar fins a Tàrrega o cotxe particular. El tren triga molt

Dades pràctiques:

Webs interessants: **http://www.ajtarrega.es**; **http://www.escolapia.net/tarrega**

Observacions:

Si disposeu de més temps podeu visitar:

- Espai Guinovart (Agramunt, a 20 Km) **http://agramunt.ddl.net/mes** Tel: 973390904
- Museu de la joguina (Verdú, a 5 km) **http://www.mjoguetsautomats.com** Tel:973347049

Proposta que fa arribar en Josep Mª Vendrell de l'Escola Pia de Tàrrega.

PROTAGONISTA JOVE: Un nou mitjà per engrescar la lectura

Enguany se celebra la desena edició de l'activitat «**Protagonista Jove**», organitzada pel **Consell Català del Llibre Infantil i Joves**, que té l'objectiu d'estimular la lectura d'imaginació entre els nois i noies. Donat el seu interès, us en fem cinc cèntims i us fem coneixedors dels llibres seleccionats.

De llibres publicats l'any anterior, quatre experts trien quatre títols destinats a adolescents de 13 i 14 anys i uns altres quatre, pels de 15 i 16. Uns grups voluntaris d'ESO, els llegeixin i els valoren, segons els hagin agradat. D'aquesta manera, els joves lectors s'erigeixen en jurat de les obres triades. Això desvetlla una moguda lectora a l'escola o a la biblioteca que ho organitza.

Actualment hi participen 132 escoles de Balears, Catalunya i País Valencià. El veredicte es farà públic el dia de Sant Jordi.

Davant de l'èxit d'aquesta experiència, s'ha creat un altre concurs, utilitzant la mateixa metodologia, per als alumnes de Primària: «**Atrapallibres**». Hi ha tres categories –9, 10 i 11-12 anys–. Enguany, quatre escoles nostres participaran en alguna de les categories. Ja us informarem dels resultats.

Podeu trobar més informació a **www.cclij.org**.

Us presentem alguns llibres de cada categoria amb la seva ressenya:

ATRAPALLIBRES

Categoria 11-12 anys

Langrish, Katherine.
EL TURÓ DELS TROLLS. Editorial Alfaguara 2004.
Grup Promotor.

Peer Ulfsson, en quedar orfe, va a viure a casa dels seus oncles, al vell molí que s'alça al costat del turó dels trolls. Els oncles, avars com són, volen el tresor que tenen els trolls dins la muntanya on viuen. Per aconseguir-lo els han de regalar un nen, com a present de noces del príncep troll. En Peer i en Hilde, un nou amic, afronten tot de perills per a sortir-ne victoriosos.

Gavaldà, Anna.
35 QUILOS D'ESPERANÇA.
Editorial: Alfaguara.
Grup Promotor.

A en Grégoire, protagonista, no li agrada anar a l'escola i menys estudiar. Com que li agrada molt fer treballs manuals, es passa moltes estones al taller del seu avi, l'únic que l'entén i l'encoratja. En ser expulsat de l'escola i el munt de problemes que hi ha per casa, fan que el món se li enfonsi. És trasbalsat per la hospitalització de l'avi que coincideix amb el seu ingrés a un internat.

PROTAGONISTA JOVE 2005

Categoria 13–14 anys

Funke, Cornèlia
EL CAVALLER DEL DRAC.
Editorial Columna.

A Escòcia, els dracs viuen feliços amb la resta de criatures fantàstiques fins que es veuen amenaçats per l'arribada dels humans. Lung i els seus amics passaran aventures perilloses i coneixeran les criatures fantàstiques, però no totes tenen bones intencions. En ser acollits en un monestir del Tibet, aconseguiran el seu propòsit.

GALÍCIA, Montserrat.
EL DARRER MANUSCRIT.
Editorial La Galera.
El corsari.
Barcelona 2005.

Novel·la de ciència ficció, aventures, assassinats i màfies. El protagonista viu al planeta Acri on realitza un llarg viatge que el porta a la presó on escriu un manuscrit amb un final sorprenent.

Mankell, Henning. EL GOS QUE CORRIA CAP A UN ESTEL. Ed. Columna. Barcelona 2005.
En un poble de Suècia, on les nits d'hivern són llargues i fredes, un nen explica la seva vida i els seus neguits mitjançant un diari que va començar a escriure una nit d'hivern quan, en mirar per la finestra, va veure un gos tot sol al carrer.

Categoria 15–16 anys

FOLCK, J. EL MANUSCRIT DE LES BÈSTIES. Ed. Barcanova. Barcelona 2004.

Dos germans bessons que estan interns en una escola, on hi passen uns fenòmens molt estranys, intentaran descobrir el misteri al voltant d'uns gossos Rotwailers i uns nens que van desapareixent. És un llibre apassionant, que et fa entrar de ple dins l'aventura.

HADDON, Mark. EL CURIÓS INCIDENT DEL GOS A MITJANIT. La Magrana. Barcelona 2004.

Novel·la molt interessant que descriu les relacions familiars d'un jove que pateix autisme.
Aficionat a les matemàtiques i admirador d'en Sherlock Holmes, descobreix, a partir de l'assassinat d'un gos, la complexitat de la vida i els pensaments dels adults.

Fer les coses sense pressa

La mania de la velocitat provoca, a més d'accidents greus, la pèrdua del sentit de la meravella.
En efecte, l'admiració comporta la capacitat de reduir la velocitat, de parar-se, de veure, d'admirar, de descobrir aspectes extraordinaris en les coses ordinàries. Deia Pier Paolo Pasolini: «Veig les coses com a miraculoses». Sense aquesta mirada extàtica no es pot tenir una mirada poètica sobre el món, i tampoc no es pot tenir l'hàbit de fer pregària que està molt lligat amb aquesta mirada contemplativa de l'obra de Déu. Sense admiració no és possible la pregària de lloança. Sense la capacitat de reduir la marxa no és possible contemplar i meditar. El muntanyenc que va amb presses, no va bé. El ritme de la marxa del muntanyenc no ha de ser ni apressat ni massa lent. Ha de ser, simplement constant. En la llengua swahili hi ha una paraula que hauríem d'adoptar: *polepole*, que significa a marxa lenta, constant. La paraula castellana *despacio* diu el mateix. I un cant popular castellà ho copsa molt bé quan diu: «Hacer las cosas de prisa / es un pecado mortal / porque ha que hacerlas de nuevo / pa que no queden tan mal».

Alessandro Pronzato
«En busca de las virtudes perdidas» Ed. Síqueme, 2001

Fundació Educació Solidària Escola Pia

Comparem

- Quan nosaltres ens queixem que el menjar està fred o té mal aspecte, altres persones no tenen res per portar-se a la boca.
- Quan nosaltres busquem portar robes de marca, altres aprofiten la roba de segona mà.
- Quan nosaltres no tenim temps per fer accions de voluntariat, altres han de fer hores extres per portar el pa a taula.
- Quan nosaltres gastem més del que necessitem, altres han de treballar moltes hores per obtenir el sou mínim.
- Quan nosaltres ens queixem dels mancaments d'escola, a molts llocs del Tercer Món no hi ha escoles.
- Quan nosaltres canviem de cotxe per tenir-ne un de més modern i ràpid, encara hi ha països que no tenen carreteres.
- Quan a les nostres escoles demanem, amb raó, professors de suport, hi ha països que no tenen ni mestres.
- Quan nosaltres encenem molts llums per Nadal, altres llocs han de celebrar Nadal d'amagat.

Extret del dossier: Convivències familiars a Pineta 2002

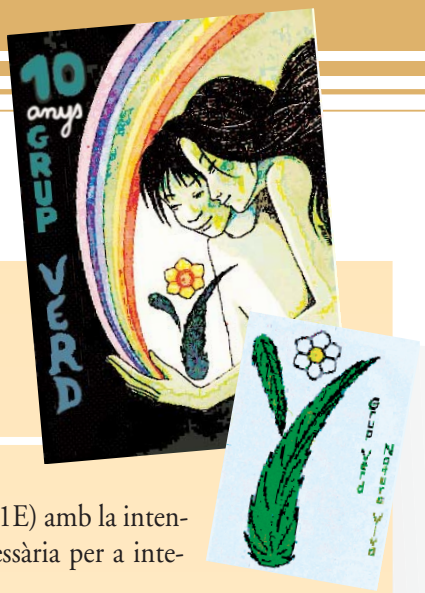

Transversal

Títol del Projecte: **Els colors de la Mediterrània. Protegim el medi.**

Etapes: Transversal

Àrees relacionades: Tutoria i Experimentals

Descripció i objectius:

L'Escola Pia de Sant Antoni participa del projecte Agenda 21 Escolar (A21E) amb la intenció d'aprofundir en el concepte de sostenibilitat i assolir la cultura necessària per a integrar-lo en el dia a dia de l'àmbit escolar.
Aquest propòsit es duu a la pràctica amb l'ajuda del Grup Verd (GV), format per alumnes de CS, de l'ESO i del professorat que col·labora de forma voluntària.

Seqüència d'activitats

Fase inicial:

El 1994-95 un grup d'alumnes i professors va crear una comissió ecològica –Grup Verd– iniciant un treball de sensibilització a l'escola sobre la sostenibilitat. Durant el curs 2002-03, juntament amb els representants d'alumnes de tots els nivells, es va redactar un manifest en el qual es proposaven uns objectius per millorar l'entorn immediat i fer-lo més sostenible. Posteriorment els manifestos van ser penjats a les aules i publicats a les agendes dels alumnes.
A partir d'aleshores, s'ha treballat per tal de complir els objectius proposats i afegir projectes nous, procurant mantenir el que ja s'havien aconseguit.

Fase desenvolupament:

La manera d'assolir objectius i garantir un bon pla d'acció és a través de les diferents activitats del GV organitzat en comissions:

- *Comissió d'hort i plantes:* s'encarrega del manteniment de les plantes, l'hort i la compostadora. Han cultivat i recollit calçots, pèsols, bledes i tomàquets a les tres taules d'hort urbà. Han participat a la 1a Calçotada Urbana. També tenen racons amb plantes cedides per Parcs i Jardins. Periòdicament, recullen el líquid de la compostadora i el barregen amb l'aigua de reg.
- *Comissió de reciclatge:* La seva tasca és la d'avaluar setmanalment diferents aspectes (aprofitament de la llum solar, paperera de paper, reaprofitament del paper, cura d'alguna planta a l'aula...). D'aquesta manera afavoreixen la sensibilització dels diferents alumnes. Des de fa 2 anys utilitzen papereres per separar paper.
- *Comissió de cartelleres:* Procura mantenir actualitzades les tres cartelleres específiques del GV que hi ha al centre. A més, confecciona una revista, fomentant les tasques del GV dins l'escola i informant dels aspectes relacionats amb el medi ambient.

Fase síntesi:

Tots els i les alumnes tenen present l'objectiu d'*aconseguir ser una escola més sostenible*. El que considerem més important és que el grup verd segueixi fent accions de sensibilització i anar revisant aquells aspectes que cal millorar. S'ha constatat un gran consum d'aigua a l'escola i s'iniciarà una fase de motivació per tal de conscienciar la responsabilitat del seu ús.

Conclusions

A l'escola estem satisfets de la feina que, entre tots, s'està realitzant (GV, professors, alumnes, personal de secretaria, neteja i de manteniment). Hi ha molta feina a fer i poc temps per fer-la però, el que realment ens motiva és la motivació i la conscienciació que de tot plegat se'n desprèn: volem ser una escola sostenible i podem ser-ho!

Per saber-ne més truqueu a 93 441 06 05 o consulteu el xeb: http://www.escolapia.net/stantoni

«ARMES NO» CAMINADA PER LA PAU

Amb el lema «Armes no», el divendres 26 de novembre, es va realitzar la Caminada per la Pau amb els nois i les noies de quart d'ESO de l'Escola Pia de Catalunya. Hi van participar 380 alumnes. L'acte es va iniciar amb la lectura d'un manifest en contra de les armes. Després els participants van anar de Sitges a Vilanova, fent tres aturades amb activitats preparades pels alumnes de l'Escola Pia Sitges i de Vilanova. Un cop a Vilanova es va realitzar l'acte de cloenda.

SALUT I TREBALL A L'ESCOLA

Aquest curs l'Escola Pia de Catalunya, ha incorporat dins del seu Equip de Gestió un Servei de Prevenció de Riscos per a totes les escoles.
La motivació principal d'aquesta incorporació, és la promoció de la salut dins de l'àmbit del treball. Atès que l'escola la formen treballadors i sobretot futurs treballadors, creiem en ella com el millor espai possible per fomentar una cultura preventiva.
En aquesta línea, durant el primer trimestre del curs 2005-2006, totes les escoles han anomenat encarregats de prevenció de riscos a través d'una nova figura, la dels coordinadors d'activitats preventives. Aquests amb la col·laboració dels actuals representants dels treballadors, i del Servei de Prevenció de Riscos, treballaran per fer arribar la prevenció a tots els àmbits de l'activitat escolar.

TROBADA FESTIVA PERSONAL DE SERVEI

El dissabte 26 de novembre, es va realitzar a l'Escola Pia Caldes, la trobada de personal de serveis de l'Escola Pia de Catalunya, per tal de celebrar la diada de Sant Josep de Calassanç.

VISITA PARE GENERAL

El dilluns 5 de desembre, va arribar a Barcelona el pare General de l'Escola Pia, Jesús Lecea. En la seva primera visita al nostre país, ha volgut conèixer de primera mà el funcionament de les nostres institucions, les comunitats escolàpies, les escoles, el Secretariat, ...

Cartellera Informativa

Vespres científics de l'E.P. Nostra Senyora
Diputació, 277 Barcelona

- **INTERIOR DE LA MATÈRIA TRANSPARENT: Experiències amb llum polaritzada que permeten veure com és la matèria transparent segons l'ordre de les seves molècules. Des dels minerals i roques fins als plàstics i vidres a través d'una simfonia de colors.**
  16 de desembre de 2005

- **MOLT BAIXES TEMPERATURES: Les experiències més espectaculars amb nitrogen líquid a 200 graus sota zero: Congelació extraordinària, canvis de propietats, oxigen líquid, superconductorsi levitació magnètica, nitrogen sòlid a –211ºC, ...**
  20 de gener de 2006

Vespres de Santa Anna
Sant Agustí, 59 Mataró

- **JAUME FUNES:**
  «Violència al món i a les aules».
  Dijous, 26 de gener, a 2/4 de 9
  l'Escola Pia Santa Anna, Mataró

CONTRAPUNT

Com anem d'esperit? Estem bé d'espiritualitat?

La descoberta i el treball personal del món interior com indicadors de 'bon' viure

De tant en tant, sobretot a partir d'una certa edat, ens controlem el nivell de sucre o de colesterol a la sang, la pressió o el pes. I vetllem per no estar anèmics i ens fem revisions ginecològiques o de pròstata i de boca. Ens agrada saber que estem bé o si ens cal una medicació, una dieta o un exercici físic. Ja ens costa més mesurar si estem deprimits o estressats. Però els del nostre entorn, sobretot els qui ens estimen o amb els qui convivim sovint, ens fan d'indicador i ens ajuden a saber les nostres reaccions a partir del frec a frec interpersonal.

Ara, quan entrem dintre nostre, en el nostre món interior, ja no hi ha «metge» extern que valgui. Som els únics «mesuradors» de la nostra capacitat d'admiració, de reflexió interna, de compassió, d'obertura al transcendent i als altres, de pau personal, de perdó, de contemplació de la natura i del món, d'exaltació de la bellesa, de confiança, ... I no només en som els únics «mesuradors», també en som els únics «cultivadors». Fa poc, en ocasió de l'eclipsi solar, us vau fixar que hi havia persones molt receptives al fenomen, mentre d'altres en passaven del tot? No deu ser només curiositat o esperit científic. També hi deu haver quelcom d'espiritualitat.

Tinc la sensació, però, que en la reflexió personal i en l'autoconeixement interior només hi podem avançar a partir de la pràctica, començant per les experiències viscudes –ja des de ben petits– que ens apropen al món interior i a les preguntes fonamentals de dones i homes d'avui i, segurament, de sempre. Com anem de silenci, d'ànim personal, d'empenta en els projectes importants, d'estima a nosaltres mateixos i als altres? Quins espais de contemplació, de reflexió, d'escolta atenta dels grans batecs del nostre esperit ens donem? Cada quan ens «aturem» en el nostre fer i viure i valorem d'on venim i cap on ens sembla que anem o que voldríem anar?

I tinc la sensació (algun lector discrepant estaria bé que la rebatés) que més aviat obviem les preguntes. I que, en gran part, això es deu a les crisis de les religions. La religió té a veure, sobretot, amb la manera com em relaciono amb els altres (re-ligió ve de re-lligar) en el camp espiritual i de les grans conviccions personals. Les religions es fonamenten sobre l'espiritualitat humana, però alhora la reforcen i la treballen. Quan certs paradigmes de creences compartides han entrat en crisi, per raons ben variades i complexes, el cultiu de la dimensió espiritual de la persona hi ha perdut molt. I més quan, per altra banda, tenim molt pocs mestres –almenys en la cultura occidental– «laics» d'espiritualitat i de vida interior.

Potser per això, cada dia més les realitats profundes ens espanten i ens anem apuntant amb més facilitat al món ensucrat i superficial del tele-show. I caminem com amb ulleres de batre, amb mirades més simplistes, més unidireccionals i, qui sap si també, més dirigides o més «dirigibles».

Coherent amb aquesta «tesi», proposaré al director de l'escola que ens deixi fer cada dia uns minuts de reflexió en silenci perquè només si som ben treballats interiorment no podrem ser manipulats pels creadors d'opinió. Li recordaré allò de l'estil metodològic: crítics, oberts, actius, coherents, ...

Ai las!

Zum-zum

Papers gener-febrer

Eduquem la convivència a l'escola

AGENDA

DESEMBRE 2005

- 12 · Reunió Consell de les Institucions
- 13 · Formació entrevistes d'avaluació
- 14 · Reunió grup de projecte GRODE
- 15 · Reunió responsables FOC i PIRMI
- 17 · Reunió Federació d'APAS (10-13h)
- 20 · Formació entrevistes d'avaluació
- 21 · Darrer dia del 1r trimestre.

GENER 2006

- 9 · Inici del 2n trimestre
- 11 · Formació docents educació física (15,30-18h)
- 17 · Formació Caràcter Propi (9,30-13h)
- 18 · Reunió directors pedagògics d'infantil i primària (9,30-13,30h)
  Formació docents música infantil i primària (15,30-18h)
- 20 · Festa local a Moià
- 25 · Reunió directors pedagògics de secundària (9,30-13,30h)
  Reunió responsables pla d'acollida
  Reunió responsables protecció de dades
- 26 · Formació «Treball cooperatiu on line»
- 28 · Assemblea de la Federació d'APAS a Moià.
- 30 · Celebració DENIP

FEBRER 2006

- 8 · Formació docents de música de secundària (15,30-18h)
- 9 · Formació oberta a docents d'infantil, primària i secundària (10-13h)
- 14 · Formació LINUX - II (10-18h)
- 15 · Reunió coordinadors d'ESO (9,30-13,30h)
  Formació LINUX - II (10-18h)
- 17 · Formació LINUX - II (10-18h)